

SE ZVYŠUJÍCÍ RYCHLOSTÍ GREENŮ VÝZNAMNĚ ROSTE
PROCENTO PŘÍLIŠ MODELOVANÝCH PATOVACÍCH OBLASTÍ

TVAROVÁNÍ

A DESIGN

MY GOLFOVÍ ARCHITEKTI JSME NADŠENÍ, POKUD MÁME
PROSTOR PROJEKTOVAT GREENY S VLASTNÍM CHARAKTEREM.
TÍMTO CHARAKTEREM MYSLÍM VNITŘNÍ TVAROVÁNÍ...

Vnitřní tvarování greenů se skládá z estetické a technické kombinace svahů, boulí, vyvýšenin, vln a prohlubní ve společném provázání a navázání na okolní tvarování. Vše, co plyne a navazuje na sebe je esteticky velmi hodnotné a hráčově oku libé. Nicméně greeny, které mají výšku vedených charakterů nad míru, se mohou v případě nízkého kosení, a tedy vyšší rychlosti, velmi jednoduše stát unfair.

Samozřejmě, že zde platí ještě celá řada dalších zásad

a pravidel, např. neodklánět greeny od hry. A pokud ano, tak nikoliv na jamkách Par 3 (jak tomu na mnoha tuzemských hřištích bohužel je). USGA Course Rating System Guide říká: „Pokud je rychlost rolujícího míče při měření Stimpmetru z vrchu dolů dvakrát rychlejší (míč se doroluje dvakrát dále) než ve stejné délce dráhy při směřování testování směrem nahoru, takováto část green je označována za modelovanou. Pokud je ale dosažená vzdálenost při

měření trojnásobná, je takováto oblast greenu označena za velmi příkře, prudce skloněnou.“

PŘÍLIŠ PRUDKÁ PLOCHA

V návaznosti na technický vývoj a dosažení výsledky v pěstování kultivarů, které snesou extrémně nízkou výšku kosení,

USGA vydalo následující doporučení především pro architekty: „Svahování většiny patovací plochy jednotlivých greenů hřiště by neměla být prudší než 3 procenta. Jsme si ale vědomi, že některá místa toto doporučení překročí především z důvodů jako vysoké terénní převýšení oblasti greenu nebo

Čapí hnízdo: Projektování a tvarování greenů bývá pro architekty tou největší radostí a zároveň výzvou.

pro dosažení dramatického efektu architektury.“

Na základě aktuální informací je vydáno obecné doporučení pro golfové architektky, že je-li oblast v ploše greenu s vyšším náklonem než 1,5% a vyšší, je při rychlosti 10' měřeno Stimpmeter, tato plocha chápána jako *příliš prudká pro navrtání jamky*. Minimální spád nesmí být nižší než 0,5% z důvodu zajištění odtoku povrchových vod z greenu. No, popravdě mnoho prostoru pro zajímavé tvarování nám golfovým architektům moderní vývoj nenechal...

A CO S TÍM?

Abychom správně pochopili, co znamená *příliš prudká pro navrtání jamky*, musíme nejdříve pochopit vztah mezi rychlostí greenu a vnitřní modelací, tedy svažitostí. Každý z nás jistě sledoval mnoho turnajů v televizi, kdy jsme byli svědky, jak díky rychlosti greenu ztratili hráči kontrolu nad míčem. Vzhledem k rychlosti greenu a vnitřnímu tvarování se rolující míč kutálel daleko za jamku a často i mimo samotný green. Tato situace je tak zajímavá pro televizní přenosy, že nevěřím, že by se našel mezi golfisty někdo, kdo tuto skutečnost nezaregistroval. Virtuální realita? Dost možná...

Se stále se zvyšující rychlostí greenů se procento chybně vytvarovaných tvarů na greenech významně, až neodvratně zvyšuje. Myslím, že i soutěžní výbory s mnohaletou zkušeností z konkrétních hřišť si mohou připadat bezradně, když z důvodu stále se zvyšující rychlosti greenu ubývá míst, kde je možné v souladu s pravidly a doporučeními navrtat fair jamku.

Naskytá se tedy jednoduchá otázka: při jakém spádu, pokud známe rychlost greenu, se golfový míč nezastaví? Pro stanovení svažitosti, při které se míček již nemá šanci zastavit a naopak se neustále kutálí dál, se musíme vrátit do fyziky základní školy, k Newtonovým pohybovým zákonům. Pohybující se míč zpomaluje a zastavuje se pohybem v konstantní rychlosti a v jednom směru do té doby,

než na něj nezačne působit jednostranná síla. Gravitace (nakloněná rovina) a tření (povrch greenu) jsou touto jednostrannou silou pro pohybující se golfový míč.

NÁZORNÝ GRAF

K pochopení a stanovení těchto zákonitostí slouží uvedený graf. Na něm je znázorněna vlevo rychlost měřená Stimpmeterem a svažitost ve stupních dole. Abyste tento graf správně použili, nejdříve musíte změnit aktuální rychlost greenu, následně tuto stanovit v grafu a pokračovat do červeného pole. Tato hranice je kritická míra svažitosti pro vaši aktuální rychlost greenu a při které se míč již nezastaví, ale naopak bude se kutálet dál. Naopak žlutá oblast vymezuje plochu, která je svou svažitostí v souladu s doporučeními USGA vzhledem k aktuální rychlosti greenu.

V dnešní době lze samozřejmě opatřit i moderní, digitální přístroje na měření svažitosti. Osobně si myslím, že by jeden takový na turnajových hřištích měl společně se Stimpmetrem být. Pokud začnete tyto nástroje používat, velmi brzy zjistíte, která místa na vašich greenech lze použít pro vrtání jamky.

VÝRAZNÁ MODELACE

Naprostá většina golfových architektů současnosti i z předcházejících období zaměřila svůj pohled a snad i veškerý um (technický i estetický) na tvarování greenů. Projektování a tvarování greenů je alespoň pro mne osobně tou největší radostí a zároveň výzvou, ale také napětím z očekávaného výsledku, při vzniku celého projektu hřiště. Pokud hráč odehraje celé hřiště, tedy patuje na všech greenech, tvoří součet všech jeho odehraných patů za kolo v optimálním případě 40% z celového počtu zahraných úderů, proto šťěstí není veličina, která by do této množiny úderů měla jakkoliv patřit. Znamená to, že greeny musí být fair!

Architekti období zlaté éry, jako např. MacKenzie,

Vzhledem k současným dosahovaným rychlostem greenů nezbývá architektům příliš prostoru pro větší modelace.

Tillinghast, Ross nebo Maxwell, si mohli dovolit tvořit greeny s významnou modelací. Právě významné tvarování i uvnitř samotných greenů napomáhalo těmto hřištím v zajištění si atraktivity, a tedy navýšení hráčů, většinou členů klubu. I často přes vysoké převýšení a bohatou přechodovou modelací mezi jednotlivými patry greenu, bylo na těchto platech možné navrtat fair jamku. Taktéž větší prostor pro umístění umožňoval vytvářet velmi zajímavé úhly vstupu do greenu pro jednotlivé dny.

Ale právě s nástupem zvyšující se rychlosti greenů se mnoho obdobných greenů stalo nehratelnými a bylo nutné přistoupit k jejich částečnému nebo celkovému redesignu. Z běžně 15 až 20 fair oblastí pro umístění jamky na běžných greenech se díky tomuto trendu radikálně snížil počet ploch na 3 až 4 oblasti v rámci celého greenu, pokud si má tvarování greenu zachovat alespoň nějaký charakter a svébytnou zajímavost.

ODVOD DEŠŤOVÉ VODY

Díky dnešní rychlosti greenu již není mnoho prostoru pro větší modelace. Pokud se některý z mých kolegů k takovému kroku odváží (jsme toho stále svědky i na nově otevíraných tuzemských hřištích) vystavuje se velkému nebezpečí oprávněné kritiky o neregulérnosti greenů. Na druhé straně je si také potřeba uvědomit, že některé hřiště byly postavené v době před nástupem moderních mechanizací a tendence zrychlování greenů a dříve, než USGA přišla s normou výstavby golfových greenů s celoplošnou drenážní vrstvou. Ta však díky tomu, že odvádí vodu mimo green, umožnila snížit svažitost greenu z důvodu povrchového odvodu dešťové vody.

Architekti námi dnes označovaných klasických hřišť (Mariánské lázně, Karlovy Vary, Klánovice nebo Líšnice) vnášeli do greenu modelaci nejen z důvodu zvýšení atraktivity, ale také proto, aby z greenu odvedli povrchovým odtokem dešťové vody a zajistili tak stálopatovatelnost greenů. ■

